

overvloedig geïllustreerd, van „Het Schildersboek”. Van verscheidene dezer boeken bracht Robbers ook buitenlandsche edities aan den man, tot in Rusland en Italië toe. Hij werkte er zoo doende krachtig toe mee, de nederlandsche drukkunst in het buitenland een goeden naam te bezorgen. Doch ook thans nog, nadat zoovele zijner uitgaven, uitverkocht, onder de menschen verdwenen zijn, spreekt de catalogus zijner maatschappij van zijn enorme werkkracht en ondernemingsgeest.

Reeds had J. G. Robbers, zeventig jaar oud, zich teruggetrokken uit zijn zaken, die door twee zijner zoons, C. H. en Mr. J. G. Jr., werden voortgezet. Maar in 1913 stierf C. H., de oudste dezer zoons. En de 75-jarige draalde niet opnieuw als deelgenoot en directeur in zijn firma's op te treden. Bijna dagelijks heen en weer reizend tusschen Amsterdam en den Haag, zijn nieuwe woonplaats, volbracht hij zijn taak. Hij bleef haar getrouw tot, met Januari 1918, een nog jeugdige kleinzoon hem althans eenigermate vervangen kon. Welhaast tachtig nu, vergenoegde hij er zich voortaan mee, van zijn maatschappij de op een afstand zorgende president-commissaris te zijn. Het is van dien tijd af, dat zijn figuur, gelijk een bestuurslid van den Uitgeversbond het op zijn graf heeft uitgedrukt, in den boekhandel „een legende” geworden is.

Waarvan spreekt die legende? Van een m a n in den vollen zin des woords — Hamlet's kenschets van zijn vader komt mij hierbij voor den geest — Van een rustloos werker, een scherpen, inventieven geest, een heerscher op het gebied dat hij zich had gekozen. Van onvermoeibare energie en onovertroffen doorzettingskracht. Van smaak ook en van keurigheid, van stijl en accuratesse. Niet meegaand, niet ‚gemakkelijk’ was J. G. Robbers — men weet het óók nog in den boekhandel; hij stelde hooge eischen.

Gemakkelijk — hij was het ook nooit voor zichzelf....

Het is hier overigens niet de plaats om te spreken over de indrukken en gevoelens, door deze krachtige persoonlijkheid gewekt in den kring waar zij geenszins een legende werd, maar een warm en sterk levende werkelijkheid bleef.... tot aan het fatale einde, op 28 November j.l.

HERMAN ROBBERS.

BOEKBESPREKING.

E. W. ASSCHER, *Jeugdherinneringen*, Amsterdam, Maatschappij voor goede en goedkoope Lectuur, 1925.

NICO VAN SUCHTELEN, *Eva's jeugd*; Amsterdam, Maatschappij voor goede en goedkoope Lectuur, 1925.

Een gesprek, laatst, liep over Herman Robbers' „Een Mannenleven”. Iemand zei: „een mannenleven.... dat is, op zich zelf, al iets zeldzaams....”